

24.655

UGAT

FŐSZERKESZTŐ LOVÁSZY SZERKESZTŐ
LOVÁSZY KÁROLY ÉSMÁS NEM

SZERKESZTŐSÉG FELOSZLOTT
KIADÓHIVATAL A MÉRÉGEZŐ UTICÁBAN
TEVAN-KIADÁS

MARIKA

REGÉNY

- Ki büdösített?
- Összenéztek a parasztok és ezt kérdezték.
- Hopszassza, kutyateremtette tudommár – ugrott fel Vitéz Pista.
- Tényleg tudja már ke', vagy csak teréfál?
- Dehogy tréfánlok, már hogy is komédiáznék, a legkomolyabban mondom, hogy tudom a szag eredetét.
- No mongya már meg ke', hogy ki csinálta? Ejnye, de furja az oldalamat.
- Nohát megsugom kendnek. Hajoljon ide közelébb a fülével, mert bele akarom sugni.
- No, ki volt az?
- A Mari eresztett.
- A Marika? Csakugyan a Marika rontotta meg a levegőt? Hát osztég honnan tudja eszt ke'?
- Láttam.
- Mit látott?
- Láttam mikor kifelé ment, egy kicsinyég megállt egy pillanatra és felemelte a jobblábát.
- Hallotta is ke'?
- Hogyne hallottam vóna, hiszen még meg is cifrázta a kis hamis.
- Szegény kis teremtés! Bizonyosan azt gondolta a kis tökféjvel, hogy nem veszi észre senki.
- Hászen nem is vettük volna észre, csakhogy az embernek orra is van ám.
- No nem baj, azért a Marikát mégis csak elvöszí a Vödör Jóska.
- Érdekes. Hát csakugyan a Marika? És még meg is cifrázta? Érdekes.

ZSIGMOND MÓR

ORSZ. SZÉCHÉNYI-KÖNYVTÁR
 Növedéknapló
 1948. évi 7512 SZ.

EZ IS DAL, EZ IS DAL

Forditva orditok
Rátok
Közuti Villamos Kocsik,
Utálatos Rákok.

Nősténynek
Üdvösség,
Kannak
Büdösség.

Vesszen meg a kutya,
Vesszen meg a költő, aki dadog,
Csak Te légy üdvöz Marha Szerkesztő
Ki e Verset is leadod.

ADYDE ENDRE

DÉLUTÁNI FELHŐK

Az égen második, bővített kiadásban megjelent egy szürke felhő, de csakhamar elvonszolta magát, mert egy brutális külsejű szél elkergette onnan. Az ablakok nyitva voltak és friss levegő jött be rajtuk, amelyeknek kesernyés, mandulaíze volt.

Mari, a huszonkilenc éves cseléd, nyugodtan ült egy zsámolyon és az orrát piszkálta, de csakhamar beleunt ebbe is, mire hajtút vett ki a frizurájából és ennek gömbölyű végét óvatosan bele dugta a fülébe . . .

A nagyságát protestáns intézetbe küldték. A nagysága már hároméves korában tágranyílt szemekkel nézte az eget és a földet. Már akkor tudta, hogy a Földnek szívbaja van. Ez roppantúl elszomorította az asszonyt és azért szédült el oly sokszor.

Estefelé ólomszürke felhők jelentek meg az égen harmadik bővített kiadásban. A felhők pénteki naphoz hasonlítottak és mélyen hallgattak.

Mari eltette a tüt, előbb azonban megtörülte a végét a konyharuhába.

Az asszony oldalvást kanyargott és megállt a konyhaajtóban.

— Mari, kész van már a vacsora? — Kérdezte elnyujtva, hosszan, untatottan.

Mari e percben ronda volt. Szemeiben értelmetlenség, kezében egy félig megpuccolt krumpli és arcán ádáz harag látszott. Ugy felelte:

— A vacsora még nincs készen.

F. NYAFFKA MARGIT

HA MEGHALOK

Ha meghalok,
Ez érdekes lesz,
Már készülődöm is e hecchez,
Kredencet veszek a Zsigmond-piacon
És belefekszem.
Az egyetemen ma
Nem iratom alá az indeksem,
Mert én már is Halott vagyok,
Mert én már is halottnak tetszem,
Vagy fölakasztom magam a
Kredencben,
Vagy a nyakamat metszem,
Mert rájöttem, hogy Ostvách csak hiteget
És a novellámat a jövő számban sem hozza,
Tehát, ha akár mint Cethal,
Akár mint tényleges Halott
A kredencbe belefekszem,
Ezt nagyon okosan cselekszem.

FURCSÁNYI ALAK

A KERESZTANYJA TÉRDKALÁCSA

(Történik betyár Magyarország délibábos rónájának kis magyarparaszt falujában kakas kukorékoláskor egy bubos kemence mellett.)

VÉN SZIPIRTYÓ:

Rühes! Told ide a pofázmányodat hékás!

SZILAJ LEGÉNY:

Fogja bé a bagólesőjét vén banya!

VÉN SZIPIRTYÓ: (pattanás van az orrán)

Igy nintsen rengyén a kendd beszélgye. Ném szédjeled magadat? Mi vagy te nekekem? Hunokasvógorom, vagy tanál a vén-apámángyavejénekakeresztfija? (Egy tejeskőcsőgre ül és kapcába fujja az orrát.)

MARCSA (ijedten):

Macskaganéjos lett a kezem!

SÁRI NÉNI BUMBUMBUM:

Nemmegmondtam? Addig szoritják aztat a lókolbászt, mig minden szaft kigyün belőle.

VÉN SZIPIRTYÓ:

Hagygyüjji! Annak gyün, kinek van, kinek nincs, nem gyün, mer nem is gyühet.

(Firhang.)

KARMÁCS ILONA

MI CSÜNG A CSENBEN?

Mi csüng a csendben?
A csendben csüng egy ing.
Elöl ránc, hátul tánc,
Oldalt rongyos és toprongyos
S mégis ring az ing.

Mi csüng a csendben?
A csendben csüng egy ing.
Azért ing, hogy ringva rengjen,
E vers azért van, hogy csak csengjen
S kifizessék mind.
Mi csüng a csendben?
A csendben csüng egy ing.

MACSICS MIHÁLY

TÁNCOLÁS AZ ÉLET KÖTELÉN

Egy krokodilus elindult növényt gyűjteni, hogy lepréseli őket és a herbáriumba teszi. Egy növényt le is szakított, de ennek a virágnak nagyon husosak voltak a levelei és mivel éppen nyár volt, izzadt a hónaalja. Abbahagyta tehát a gyűjtést a tudós nilusi állat és inkább várta, hogy beesteledjék, amikor a holdfényes mezőn kis rinoceroszok bosztonoznak és a távolban egy rútúl magára hagyott özvegy tigris messzeordító panaszát verik vissza a magas kaktuszok.

A krokodil nagyon elszomorodott és könnyezni kezdett. A könnycseppek a szírvány színeiből voltak összerakva. A zöld színű könnyek rögtön meg is jegecesedtek és most smaragd néven vannak forgalomban.

A krokodilus szeretett volna elszunnyadni, de a távolban utálatos emberi állatok ezrei kopácsolták a Faraók sírboltjait. A sírboltkészítők közül hármat tegnap fogyasztott el a krokodil és még maradt is belőlük egy lábszárcomb, amely jelenleg a spejzban van felakasztva.

Kakambo, a kövér, izmos néger, a sás felé tartott.

— Undorodom ettől az eleven pecsenyétől — morogta bosszúsan a krokodilus és lebukott a víz alá.

A víz zavaros, nagy vonalú mozdulatokat tett. A krokodilus még odalenn is morgott.

— Olyan volt ez az est, — mondta kedvetlenül — mintha egy bambuszunkóval fejbekólintották volna.

PFUJHELYI NÁNDOR

EGY SZÓTAG EGY SORBAN

(MÉGEGYSZER BERTALAN ISTVÁN BARÁTOMNAK)

— — — Ezt a jegyzetet, amely nagyon gyanusan volt összegyűrve, egy idősebb asszonytól kaptam, aki a »Belgrád«-kávéházban felügyel a félreeső helyre.

El	Jó	Bá	Ho	Ma	Le	Ná	Ott
Men	Na	Csi	Gyan	Mát	Nül	Rög	Dö
Tem	Pot	?	.	.	Ta	Tön	Göl
Teg	Ki	Jól	Tisz	Hogy	Lál	Meg	Jön
Nap	Vá	Jól	Tel	Van	Koz	Fej	Meg
Sé	Nok	Jól	Te	A	Nék	Te	A
Tál	Mond	.	Tem	Sa	Egy	Ni	Hol
Ni	Tam	Kö	A	Mu	Em	És	Van.
És	Ma	Szö	Nagy	Bá	Ber,	He	
Ta	Gam	Nöm	Pa	Csi	Aki	Lye	
Lál	Nak	Csak	Pát	?	Ezt	Sen	
Koz	Hogy	Én	,	Jól	A	El	
Tam	Van	Is	Tisz	Jól	Mű	Ol	
Ma	A	Meg	Tel	Jól	Vet	Vas	
Gam	Pa	Va	Te	És	Nem	Ni	
Mal	Li	Gyok	Tem	Ha	Tud	Az	
		Va	A	Vé			
		La	Nagy	Let			

Tisztelettel

T. JÓZSI JENŐ JÉZUS MÁRIA HABAKUK

MAGYAROK BEJÖVETELE

(KOMOLY VERS)

Fölébredtem reggel tizkor
Pedig nyolckor kellett volna kelnem
Fedák=krémmel kipuccoltam a
Cipőmet
S fotografáló masinám kezembe véve
A pusztaszeri nemzetgyűlésbe
Indulék.

Árpád és a hét vezér
A New=Yorkban vártak reám,
A fehérlovat a kávéház előtt
Egy hordár a gázlámpaoszlophoz kötötte.

Benn azon vitatkoztunk,
Hogy Major rajzol=e jobban,
Vagy talán Paulini?
Aztán felvágánk ereinket
S a vért egy pikkolós csészébe csurgatván
Mondtuk:
Igy hulljon vére annak,
Ki a szerződés bármelyik pontját megszegné.

(Csörsz=Árka 897.)

XARINTHY FRIDERIK

KETTŐTŐL-KILENCIG REGÉNY

XV.

Gyors szippantásokkal félig elszívom a cigarettámat, akkor fölállok és hosszú lépésekkel járkálni kezdek a kávéházban. Az a némileg kínos és kellemetlen érzés fog el, amely mindenkit utolér, ha délután kettőtől este kilencig ül egyfolytában a kávéházban az ember. Ilyenkor az ember unalomból le=letül és regényt ír a Nyu=गतnak, amely elég jól fizet. Az írás szerintem nagyon nehéz mes=terség, mert előbb ki kell valamit találni, hogy érvényesülhessünk. Valami újat, egyénit kell alkotni. Én tőlem még sohasem közöltek a lapok semmiféle regényt, nem is volt szándékomban írni. Azon=ban egyszer, mikor délután kettőtől este kilencig nagyon unatkoz=tam, csupa viccből elhatároztam, hogy regényt kezdek írni. Ez az elhatározás a New=York kávéház karzatán történt. Kértem 3 levél=pirost 3 krajcárért és el kezdtem írni. A három lap papiros na=gyon kevés volt, spórolnom kellett tehát. A spórolást úgy végez=tem, hogy a kikezdéseket egyszerűen elhagytam, hogy a papiroson ne maradjon egy betűnyi hely sem üresen. Tele irtam egyfolytában, kikezdés nélkül, mind a három lapot. Éppen ekkor lépett oda az asztalomhoz az Osváth szerkesztő ur és kérdezte, hogy mit csiná=lok. »Regényt írok« — feleltem. »A Nyugatnak írta?« — kérdezte ő komolyan. »Igen« — feleltem viccből. Osváth erre szó nélkül kezébe vette a kéziratomat és csakhamar így kiáltott föl meglepetve: »Maga csakugyan egy különös ember! Maga egy nagyon érdekes író! Ön egyfolytában, kikezdés nélkül ír! Nálunk még így nem irtak! Parancsol előleget?« »Parancsolok« — feleltem szerényen és ettől kezdve kezdődik az én regényírói karrierem.

(Folytatása nem következik)

BÁN FEGYENC

DEJMEK VAGYOK

Kéjem fépen, kéjem fépen,
Én méd fofe ittam kakajót,
Kéjem fépen, kéjem fépen,
Én méd fofe láttam tengejen hajót.

Kéjem fépen főpincéj uj,
Moftan hagyjon nekem békét,
Moftan én dejmek vagyok újra
Éf mintha medvetukjot ennék,
Fopogatom, fivogatom a fivajom végét.

Dejmek vagyok, dejmek vagyok,
Ninf boldogabb mint én,
Dejmekvejszet ijni máma
Pompáf üvlet fintén.

FÉP EJNŐ

A MEGFAGYOTT TÓT NAPSZÁMOS

Rendszerint december elején szokott távirati hír érkezni a Felvidékről, hogy egy tót napszámost megfagyva találtak az országúton. Ahoz, hogy ilyen hihetetlennek látszó napiesemény történhesék, három dolog szükséges, még pedig olyan hőmérséklet, amely mellett a víz befagy, továbbá szükségeltetik egy országút és egy tót napszámos. Fajmagyar paraszttal az sohasem történhetik meg, hogy megfagyva találják az országúton, mert a magyar parasztban lírai tulzások fakadnak, önfegyelem és érzelmi nemesség foglal fölötté helyet és egyéniségének érzéki és érzelmi alapépítménye oly páratlanul robusztus, hogy az országutak mentén felbukkanó hidegeket egyetlen ökölcsapással leküzdheti.

A tót napszámos egészen más. A tót nemzet sokkal idegeesebb, degeneráltabb és izgékonyabb, semhogy bátran lehetne az országuti hidegségek ellen harcba küldeni. A zenei ismeretekben teljesen járatlan tót lények vakon vágnak neki a világnak és iskolázatlanságuk (bár ez a magyar osztály=állam bűne) az, amely őket egyenesen a veszedelembé sodorja.

A legtöbb tót a legelemibb fizikai szabályokkal sincs tisztában, mert ha szegény tótockák tudnák, hogy melyek a rossz melegvezetők, járásra és fogdosásra alkalmas végtagjaikat bizonyára sokkal körültekintőbben pólyálták volna be indulás előtt.

Meg kell állapítanom azt is, hogy a tót napszámosban benne van már születésénél fogva egy olyan ösztön, egy olyan hajlam, amely egyenesen az országúton való megfagyás rabjává teszi őt. A megfagyott tót napszámos igazi, iskolaszabály szerint való tragikus hős.

A magyar államnak politikai, társadalmi és irodalmi körök támogatásával kötelessége volna az országúton megfagyott tót napszámosok érdekeit aképpen istápolni, hogy az országutak téli éghajlatát és dermesztő légkörét ötszázlépésenként felállított és szénnel fűtött kályhákkal teszi elviselhetővé a minden művészi érzék nélkül élő tót napszámosok számára. Ugy látszik azonban, hogy az állam nem tartja érdemesnek azt, hogy ezt megtegye.

FRÁSZ ZOLTÁN

NYUJTÓZKODÁS

kövek sincsenek, hanem megnyír-
 bálják az emberi gondolatokat,
 ahol még tisztességes kilométert jelző
 a közmondást találta
 a közmondást találta
 ki, hogy addig
 melyeknek legostobábbika az
 nem ide való ebbe a rohadt világba,
 kori marha azt a
 a közmondást találta
 a közmondást találta
 ki, hogy addig
 melyeknek legostobábbika az
 nem ide való ebbe a rohadt világba,
 ahol még tisztességes kilométert jelző

* Az én hosszú, nyulánk fejedelmi alakom

ÜSD MILÁN!

*JEGYZET: Az első strófa második verssora a jövő számban következik.
Addig is szíves türelmet és a rímet tessék jól megjegyezni.

ÜGYELET

(FELÜGYELET, FIGYELŐ, IRODALMI DETEKTIVEK ROVATJA)

I.

ESZTERGA ESZTER VERSEI

Akik közel akarnak férközni Eszterga Eszter verseihez, azoknak elsősorban azt kell tenniük, hogy megveszik a könyvet és este, ágyban, párnák közt, az éjjeli nachtkasztlin lámpa ég, a szobában be van fűtve, a házban mindenki alszik, csak így, csak így lehet olvasni ezeket, mert ezek hasonlatosak azokhoz, aminőket a bölcsőben zümmögött édes altató anyánk a fülünkbe és ezek a régi altató-dalok azért tetszettek nekünk,

mert nem értettük őket,
csak hallgattuk,
mert muzáj volt,
mert az anyánknak nem mondhattuk,

hogy ő hallgasson.

Ilyenek Eszterga Eszter versei is. Csendesek, homályosak, altatók. Ha én irtam volna, azt a címet adtam volna, hogy Jóéjszakát!

DICSÉRŐ VENCEL

II.

DICSÉRŐ VENCEL: NOVELLÁK

Boccaccio óta nem olvastam még olyan nagyszerű elbeszéléseket, mint Dicsérő Vencel novellái. Ezek a novellák hasonlatosak a viharágyuhoz azzal a különbséggel, hogy az ágyu nagyot pukkan, azután elhall-

gat, ezek ellenben csendesen sülnek el és utána hosszú ideig szólunk nagyot. Én Jókait sosem szerettem olvasni, mert Jókait nagyon nyálkás. Dicsérő Vencel sokkal szárazabb. Ha az irodalmi szárazság korát élnek most, ő volna a kiskirály. Így is az. Irigylésreméltó író.

ESZTERGA ESZTER

III.

ESZTERGA ÉS DICSÉRŐ

Két könyv guggol a szobámban: Eszterga Eszter verseskönyve és Dicsérő Vencel novelláskötete. Az írói generációnak két olyan alakja ez a két szerző, akik egy karikacsapásra váltak ki a rongyosak, zülötték közül, egyszerre muzáj tehát róluk írni.

Eszterga verseit jobban szeretem, mint Dicsérő novelláit, de Dicsérő Vencel is határozottan előbbrevaló, mint Eszterga Eszter. Harmonikusak. Harmónikáznak. Domboruan emelkednek ki a papirosból. A bécsi kórház előtt fogott el egyszer olyasforma érzés, mint most, Eszterga Eszter verseinek olvasása után. Dicsérő Vencel novellái is dicséretet érdemelnek. Ez a két lény kiegészíti egymást.

KIS MISKA

IV.

KIS MISKA MINT KRITIKUS

1 embernek nehéz volna Kis Miskáról mint kritikusról írni. Ő any-

nyira erős egyéniség, hogy most ketten is alig bírunk vele. Amint most vele foglalkozunk és boncolgatjuk őt, látjuk, hogy ennek az embernek bensejében rendellenesen nőttek ki a tehetséges belsőrészek. Jószívű ember. Tüdeje egészséges. Vesebaja nincs. Gyomra mindent bevesz. Belei finomak, összecsavarva és szárítva a legkiválóbb mesterhe-

gedü=alkatrészt szolgáltatnák. Igazi kritikus=termet. A cikkeket jobbkezével írja és a karizom fejletlensége már maga mutatja, hogy nem szokott nagyobb erőt kifejtteni a kritikák megírásánál.

Ő most Hazánk legkiválóbb műbirálója.

ESZTERGA ESZTER
ÉS DICSÉRŐ VENCEL

AZ UGAT HIREI

Az Ugat szerkesztősége legközelebb matinét rendez. Pfüjhelyi Nándor felolvasást tart a XVI. századbeli pókok műveltségéről. Orgonán kíséri Fejnvitz Méla zenecserző. Fellépnek még többen. Az előadói asztal mellől lelépni azonban szigorúan tilos. Az Ugat előfizetői négy koronás jegyet két koronáért és 50 filléres kölcsönpárnát a matiné pénztáránál válthatnak.

TARTALOM:

ZSIGMOND MÓR: Marika (Regény)	1
ADYDE ENDRE: Ez is dal, ez is dal	2
F. NYAFFKA MARGIT: Délutáni felhők (Novella)	3
FURCSÁNYI ALAK: Ha meghalok (Vers)	4
KARMÁCS ILONA: A keresztanyja térdkalácsa	5
MACSICS MIHÁLY: Mi csüng a csendben? (Vers)	6
PFUJHELYI NÁNDOR: Táncolás az élet kötelén (Novella)	7
T. JÓZSI JENŐ JÉZUS MÁRIA HABAKUK: Egy szótag egy sorban	8
XARINTHY FRIDERIK: Magyarok bejövetele (Komoly vers)	9
BÁN FEGYENC: Kettőtől-kilencig (Regény) XV.	10
FÉP EBNŐ: Dejemek vagyok (Vers)	11
FRÁSZ ZOLTÁN: A megfagyott tót napszámos	12
ÜSD MILÁN: Nyujtózkodás (Vers)	13

ÜGYELET:

DICSÉRŐ VENCEL: Eszterga Eszter versei	14
ESZTERGA ESZTER: Dicsérő Vencel: Novellák	14
KIS MISKA: Eszterga és Dicsérő	14
ESZTERGA ESZTER, DICSÉRŐ VENCEL: Kis Miska mint kritikus	14-15
AZ UGAT HIREI	15

A BÉKÉSCSABAI

TEVAN-NYOMDA

MODERN ÉS IZLÉSES

KIADVÁNYAI

ORSZÁGOS

HIRÜEK

EGYSZERŰ
ÉS DISZMŰVEK
BIBLIOPHIL KIADÁSOK
GONDOS ELŐÁLLÍTÁSA
- KÖLTSÉGVETÉS DIJMENTESEN